

La mecànica de l'aigua - Silvana Vogt

El perill d'escriure en català després d'haver nascut i viscut la major part de la vida a l'Argentina és haver de conformar-se amb el paper, meritori però limitat, de documentar amb una llengua pròxima una realitat llunyana (la novel·la comença amb la instauració del *corralito*). Una sortida més digna és la de permetre als nadius accedir a la mirada de l'altre (al tercer capítol la protagonista arriba a Catalunya i s'hi queda fins al final del llibre). Però el que ha aconseguit amb *La mecànica de l'aigua* Silvana Vogt (Morteros, 1969) és encara més difícil: escriure una novel·la convincent en una llengua convincent i amb aquest ingredient indefinible que per resumir anomenem “gràcia”.

La mecànica de l'aigua s'inicia amb capítols que alternen el protagonisme de Vera, immigrant amb futur, i el d'Eliseu, editor amb passat. Ella arriba a Barcelona i topa amb la burocràcia, mentre que ell sofreix els plans dels amos de l'editorial. La immigrant animosa i el triomfador trist acaben coincidint i “la solitud de tots dos es fa més petita”, tot i que ens estalvien el tràngol d'enamorar-se. El que tenen en comú són uns quants morts i la febre de la literatura.

Més que la història d'algú que emigra, la novel·la explica la història d'algú que llegeix. El detonant del viatge és més literari que econòmic, igual com són literàries les relacions que Vera estableix a Barcelona, les paraules que pronuncia i les feines que realitza. De fet, l'odi que sent per *Rayuela* ens pot servir a l'hora de buscar referències, ja que Vera presenta el que Cortázar ens va escatimar: el punt de vista d'una dona més creativa que pràctica, que viu a l'estranger igual com vivia a casa seva, i que se sent atreta per homes destinats a abandonar-la; o sigui, una Maga dels nostres dies. Vera és tan abstracta –el seu gos es diu Kantiano– que encomana alguna característica al narrador, el qual es descuida de dir-nos l'edat dels personatges, potser perquè així ens sentim tan desorientats com ella.

La mecànica de l'aigua té dos protagonistes, però el femení està construït d'una manera més sòlida. No resulta rellevant el percentatge autobiogràfic, com tampoc si som davant un roman-a-clé o una autoficció. El que importa és que, entre l'allau de novetats de la rentrée, aquest llibre ens ofereix una mirada neta.